

Toddlers trivsel på tur

Hvilke faktorer anser pedagogen som grunnleggende for
toddlers trivsel på tur?

BACHELOROPPGAVE

Barnehagelærerutdanning med
vekt på natur- og friluftsliv

[BNBAC3900]

Antall ord: 10713

Emilie Engelund Mathisen

Kandidatnummer: 45

Trondheim, april 2023

Bacheloroppgaven er et selvstendig studentarbeid gjennomført ved Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning og er godkjent som en del av barnehagelærerutdanningen. Under utarbeidelse av oppgaven har studenten fått veiledning ved DMMH.

FORORD

Jeg avslutter min barnehagelærerutdanning med vekt på natur- og friluftsliv ved Dronning Mauds Minne Høgskole med denne oppgaven om toddlere, trivsel og friluftsliv.

Fra jeg begynte ved DMMH og frem til nå har jeg lært og opplevd mye som jeg vil ta med meg videre inn i jobben som barnehagelærer. De siste tre årene har vært preget av både oppturer og nedturer. Jeg har møtt utfordringer og fått oppleve mestring på mange mulige måter.

Oppgaven handler om et tema jeg synes er både spennende og viktig, spesielt for min kommende rolle som barnehagelærer. Arbeidet med oppgaven har både vært krevende og utfordrende, men alt i alt har det vært spennende og lærerikt.

Først og fremst vil jeg takke informantene som stilte opp til undersøkelsen på strak arm, med åpne armer og med engasjement. Det var svært spennende å få innblikk i deres erfaringer. Jeg vil takke min medstudent, Vilde Årøen Lykke, som samlet inn data sammen med meg, og som har vært en god diskusjonspartner og pådriver gjennom hele skriveprosessen. Jeg vil også takke familie for støtte og inspirasjon, både under arbeidet med denne oppgaven, men også gjennom de siste tre årene. Jeg ønsker å takke mine medstudenter i 3NF1 for gode refleksjonssamtaler og faglige diskusjoner i løpet av tiden på studiet. Jeg vil takke mine forelesere ved DMMH for inspirasjon og en smittsom brennende iver for faget. Til slutt vil jeg takke mine veiledere Mariann Doseh og Olav B. Lysklett for grundig og god veiledning og støtte i hele prosessen, det har vært både spennende og lærerikt å høre på deres innspill.

SAMMENDRAG

Denne bacheloroppgaven tar for seg temaet todplers trivsel på tur og faktorer som bidrar til å få til å skape denne trivselen. Inspirasjonen for oppgaven kom av at jeg opplevde at dette var et tema jeg hadde for lite innsikt i, og dermed ønsket å undersøke nærmere.

Formålet med oppgaven var å avdekke *hvilke faktorer pedagogene anser som grunnleggende for todplers trivsel på tur i barnehagen*. Trivsel blir dermed et viktig begrep i oppgaven. Faktorer som kultur, planlegging og medvirkning vil også bli sett nærmere på, da disse kan være med å bidra til trivsel for toddleren på tur. Undersøkelsen ble inspirert av fenomenologien, derfor skal oppgaven forsøke å belyse informantenes ståsted rundt fenomenet.

Problemstillinga lyder slik: «Hvilke faktorer anser pedagogen som grunnleggende for todplers trivsel på tur i barnehagen?».

For å forsøke å finne svar på problemstillinga benyttet jeg meg av kvalitativ metode, herunder semistrukturert intervju. Datamaterialet ble samlet inn i samarbeid med en medstudent med noenlunde lik problemstilling. Vi intervjuet tre barnehagelærere ved småbarnsavdelinger fra tre ulike barnehager. Gjennom intervjuene samlet vi inn relevant data som vi har knyttet opp mot sentral teori fra barnehagefeltet. Herunder teori om trivsel, friluftsliv i barnehagen, medvirkning og småbarn på tur. Etter tolkning og analyse av dataene, samt drøfting opp mot sentral teori, kom jeg frem til at forståelsen av fenomenet todplers trivsel på tur kan anses å være både enkelt og komplekst.

Min avsluttende antakelse etter undersøkelsens slutt er at man som utgangspunkt må være klar over ens egen holdning til det å dra på tur, da man vil kunne smitte ens egne holdninger og verdier over til barna. Videre kan en kultur som planlegger for medvirkning skape rom for at barna kan få skape sin tur ut fra hva som fanger deres oppmerksomhet der og da. Gode relasjoner med barna, samt et respektfullt barnesyn kan også være et utgangspunkt for å få til dette. Pedagogen må bruke sin faglighet til å gjøre en skjønnsmessig vurdering for når tilrettelegge underveis på tur.

ABSTRACT

This bachelor's thesis focuses on the topic of toddlers' well-being on hikes in kindergarten, as well as factors that may contribute to creating their well-being. The inspiration for the thesis came from a sense of not having enough insight to the topic, and thus the desire to investigate further.

The purpose of the research was to uncover *what factors the kindergarten teachers consider to be fundamental for toddlers' well-being on hikes*. Well-being becomes an important term in the thesis. Factors such as culture, planning and participation that will also be looked further into, as these can contribute to the phenomenon. The study was therefore inspired by phenomenology, which means, the thesis will attempt to shed light on the informants' point of view on the phenomenon.

The research question reads as follows: «What factors does the kindergarten teacher consider fundamental to the toddlers' well-being on hikes in the kindergarten?».

To try to find an answer to the research question, I used qualitative methods, hereunder semi-structured interviews. The data material was collected in collaboration with a fellow student, with a similar research question. We interviewed three kindergarten teachers in toddler departments from three different kindergartens. Through the interviews, we collected relevant data that we have linked to central theories in the kindergarten field. This includes theory about well-being, outdoor life in kindergarten, user participation, and toddlers on hikes. After interpreting and analyzing the data, as well as discussing the findings against central theory, I concluded that understanding the phenomenon of the toddlers' well-being on hikes can be both simple and complex.

My final assumption after the end of this research is that, as a starting point, kindergarten teachers must be aware of one's own attitude towards hiking, because the teachers' own views and values might pass on to the children. Furthermore, a culture that plans for user participation can create space for children to create their hike based on what catches their attention, there and then. Good relationships with the children, as well as a respectful view of children, can also be a starting point for achieving this. The kindergarten teacher must use their professionalism to make an assessment of when to change plans during the hikes.

INNHold

KAPITTEL 1. – INNLEDNING	3
1.1. Bakgrunn for oppgaven.....	3
1.2. Oppgavens formål og aktualitet	3
1.3. Oppgavens avgrensning og problemstilling.....	3
1.4. Oppgavens struktur	4
KAPITTEL 2. – TEORI	5
2.1 Trivsel.....	5
2.2 Friluftsliv.....	5
2.2.1 Turglede.....	6
2.2.2 Friluftsliv i barnehagen.....	6
2.2.3 Fellesskap	6
2.4 Medvirkning	7
2.4.1 Barnesyn	7
2.4.2 Tillit og respekt.....	8
2.5 Småbarn på tur	8
2.5.1 Trygghet.....	9
2.5.2 Planlegging og tilrettelegging.....	10
2.5.3 Affordances	10
KAPITTEL 3. – METODE	11
3.1 Samfunnsvitenskapelig metode.....	11
3.1.1 Kort om kvantitativ vs. kvalitativ metode	11
3.2 Bakgrunn for valg av metode	11
3.2.1 Valg av design	12
3.3 Valg av metode for innsamling av data og utvalg av informanter	12
3.3.1 Adgang til felten og rekruttering av informanter.....	12
3.3.2 Utvalgsstørrelse og beskrivelse av utvalget.....	13

3.3.3 Intervjuguide.....	13
3.4 Oppsummering av datainnsamling.....	13
3.5 Fenomenologisk analyse	14
3.5.1 Arbeidet med analysen	14
3.5.2 Temaer og kategorier.....	16
3.6 Kvalitetsvurdering.....	16
3.6.1 Pålitelighet, troverdighet og overførbarhet.....	17
3.7 Etske retningslinjer.....	18
3.7.1 Personvern	18
3.7.2 Informasjons- og samtykkeskjema	18
KAPITTEL 4. – PRESENTASJON OG DRØFTING AV FUNN	20
4.1 Kultur som bidragsgivende faktor til trivsel	20
4.1.1 Drøfting av kultur som faktor.....	20
4.2 Planlegging som bidragsgivende faktor til trivsel.....	24
4.2.1 Drøfting av planlegging som faktor.....	24
4.3 Medvirkning som bidragsgivende faktor til trivsel	27
4.3.1 Drøfting av medvirkning som faktor	27
KAPITTEL 5. – OPPSUMMERING.....	30
5.1 Konklusjon	30
5.2 Forslag til videre forskning	31
REFERANSER.....	32
1.Informasjons- og samtykkeskjema.....	37
2.Intervjuguide	40
3.Tur- og intervjubeskivelse	42

KAPITTEL 1. – INNLEDNING

1.1. Bakgrunn for oppgaven

Oppgaven ble til på grunn av min nysgjerrighet rundt ute- og friluftsliv for barn i alderen 1-2 år. Dette er noe jeg har fått lite erfaring med gjennom studiet og praksis, og ønsker her å sette meg mer inn i dette. For meg er det viktig at pedagogen tilrettelegger for gode opplevelser ute for barna, noe som også står sterkt i grunnsynet mitt. Derfor synes jeg temaet er både spennende og viktig.

1.2. Oppgavens formål og aktualitet

Formålet med oppgaven er å forsøke å finne ut hvilke faktorer pedagogen anser som grunnleggende for å bidra til trivsel for 1-2 åringer på tur.

Rammeplan for barnehager (2017) presiserer at personalet skal gi barna tilgang til varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer, sanseopplevelser og kroppslig lek ute og inne, i og utenfor barnehageområdet, videre skal de legge til rette for mangfoldige naturopplevelser og bruke naturen som arena for lek, undring, utforsking og læring (Utdanningsdirektoratet, 2017, s. 50-53).

Stortingsmelding om friluftsliv (2015-2016) legger vekt på et ønske om å ta vare på friluftslivet som en sentral del av den norske kulturarven og identiteten. Den setter mål om å øke den jevnlige fysiske aktiviteten i befolkningen, og begrunner dette med at det å gå tur er noe alle kan gjøre. De benytter seg også av helsedirektoratets anbefaling om at barn og unge bør være i fysisk aktivitet minst en time per dag (Meld. St. 18 (2015-2016), s.7-18).

Hagen & Lysklett (2013) forklarer at de yngste barna i barnehagen ofte blir holdt mer innendørs enn nødvendig, og at dette skyldes at de voksne ikke har kompetanse til å tilrettelegge for aktiviteter for de yngste ute. Det har heller ikke vært noen særlig tradisjon for å drive pedagogisk tilrettelagt uteaktivitet for de yngste (Hagen & Lysklett, 2013, s. 147).

1.3. Oppgavens avgrensning og problemstilling

Oppgaven er avgrenset til småbarn (1-2 år) ettersom jeg ønsker å lære mer om mulighetene og utfordringene med å tilrettelegge for gode opplevelser for denne gruppen barn. I oppgaven vil jeg bruke begrepet «toddler», som omfatter ett- og toåringen. Begrepet fanger deres særegne måte å kommunisere på, i sin kroppslige væremåte. Kroppen er

sammensatt av tanker, følelser, sanser, motorikk og fysiologi, som den kommuniserer ut i den konkrete verden (Løkken, 2013, s.31). Barna prøver ut hvordan de kan bruke kroppen for å kommunisere på sosialt akseptable måter (Moser, 2013, s.31). Det handler om å kommunisere et meningsinnhold som er like forståelig gjennom kroppsspråket som verbalspråket, rett og slett gjøre seg forstått på en kroppslig måte (Løkken, 2013, s.39).

Oppgaven er også avgrenset til barnehagelærere, heretter referert til som pedagoger. Det er en viktig del av jobben at pedagogen går frem som et godt eksempel og veileder medarbeiderne på avdelinga. I tillegg har pedagogen ansvaret for den pedagogiske planlegginga. Derfor tenker jeg at det er naturlig å avgrense til pedagogen og ikke hele personalet – da de skal gå frem som et forbilde for de andre på avdelinga.

Oppgaven er avgrenset til tur i barnehagen, som går under ute- og friluftsliv, da dette er noe jeg synes er spennende, og er en del av mitt fordypningsemne ved studiet. Naturen byr på mange og allsidige muligheter til fysisk aktivitet og mestringsopplevelser. Mestring betyr mye for barns selvoppfatning. Det er derfor viktig å drive pedagogisk arbeid med barn i naturen (Hilmo, Holter, Lea & Synnes, 2017, s.54-55).

Problemstilling

Oppgavens problemstilling lyder «Hvilke faktorer anser pedagogen som grunnleggende for toddlerens trivsel på tur i barnehagen?»

1.4. Oppgavens struktur

Denne oppgaven består av 5 kapitler hvor kapittel 1. er innledningen. Kapittel 2. er en presentasjon av teorier som kan anvendes for å belyse problemstillinga og tolke oppgavens funn. Kapittel 3. er en redegjørelse av hvordan jeg har gått frem metodisk, samt en forklaring av hvordan dataene ble analysert. Kapittel 4. består av en presentasjon og drøfting av funn, opp mot teorien fra kapittel 2. Oppgaven avsluttes med kapittel 5., en oppsummering opp mot problemstillinga.

KAPITTEL 2. – TEORI

Dette kapitlets formål er å løfte frem teori som kan hjelpe å belyse problemstillinga og forstå datamaterialet som dukker opp. Ettersom oppgaven handler om hvilke faktorer pedagogen anser som grunnleggende for toddlerens trivsel på tur i barnehagen, vil blant annet teori om trivsel, friluftsliv, medvirkning, og planlegging og tilrettelegging være nyttig å se nærmere på.

2.1 Trivsel

Trivsel er et begrep som i dagligtale ofte brukes for å betegne at man har det bra, at man er i en situasjon man er tilfreds med. Bjørgen (2018) forstår trivsel som å være i balanse, at det er en likevekt mellom psykologiske, sosiale og fysiske ressurser, og utfordringene man møter. Videre viser hun til Laevers (2005) som hevder at trivselen kan komme til syne gjennom uttrykk av tilfredshet, glede, avslappethet, vitalitet, åpenhet, nysgjerrighet og selvtillit (Bjørgen, 2018, s.252). Trivsel handler mye om glede og gode relasjoner, og ved å dyrke gleden kan man fremme lek, humor og kreativitet (Søbstad, 2018, s.241-246). Når man er inne på begrepet trivsel, er det derfor naturlig å trekke paralleller til begrepene glede og lykke.

Søbstad (2018) forklarer at glede handler om å være aktiv, bruke kroppen og dele opplevelser med andre, noe man absolutt kan få til på tur i barnehagen. Lykke kan anses som kortvarige glimt av positive følelser og gledesrus, eller som en stabil positiv grunnstemning. Positive emosjoner, som oppstår gjennom glede og lykke, kan bidra til å bygge barns fysiske, sosiale og kognitive følelser (Nes, 2018, s.371-372).

2.2 Friluftsliv

Det finnes mange måter å definere friluftsliv på, og det kan bli ganske tungt og langt dersom man skal finne en definisjon som omfatter begrepet i sin helhet. Stortingsmelding 50 (1986-87) definerer det som opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden, med sikte på naturopplevelser og miljøforandring (St. Meld. 40 (1986/87) Om friluftsliv, s.8). Et annet aspekt ved friluftslivet kan være at det griper dypere enn det hverdagslige. At det handler om å vedlikeholde og videreutvikle ens liv (Sæther, 2003, s.143).

For å gå nærmere inn på begrepet kan man dele friluftsliv inn i tre deler. Tradisjonelt, aktivitetsbasert og høstningsfriluftsliv. I denne oppgaven velger jeg å fokusere mer på det tradisjonelle, da dette er mer relevant for toddleren. I det tradisjonelle friluftslivet står naturopplevelsen står i sentrum. Det er det rolige og konsentrerte og handler hovedsakelig

om å oppholde seg og leke i naturen. I det tradisjonelle trenger man ikke noe spesialutstyr eller spesialkompetanse. Friluftslivet anses som et enkelt og gratis tilbud for alle som har tilgang og ferdigheter til å være i naturen, i motsetning til det aktivitetsbaserte hvor du eksempelvis må ha brattkort eller sikringskurs for å kunne gjennomføre en klatreaktivitet (Lundhaug & Neergaard, 2013, s.69-70).

Friluftslivet kan også sees på fra et pedagogisk perspektiv, at man bruker naturen som en læringsarena. Dette er en måte å legitimere friluftslivet i barnehagesammenheng. Ved å benytte seg av friluftslivets kvaliteter for å nå pedagogiske og faglige mål. Barnet kan lære og utvikle seg i møte med naturen og de mulighetene og utfordringene som ligger der (Lundhaug & Neergaard, 2013, s.13)

2.2.1 Turglede

Ifølge Lundhaug & Neergaard (2013) er det viktig at barnehagelæreren liker å være på tur selv, og at det derfor kan være lurt å sørge for å få påfyll av gode turopplevelser i egen fritid. Dette kan gi ny energi til å formidle turglede til barna og vil kunne gi gode forutsetninger for trivsel på tur. De voksne er rollemodeller og barna vil fort oppdage om de trives på tur eller ikke. En barnehagelærer som deltar aktivt med barna, legger til rette og utnytter mulighetene som finnes vil kunne være en god rollemodell for barna (Lundhaug & Neergaard, 2013, s.98-100).

2.2.2 Friluftsliv i barnehagen

Ettersom man kan legitimere friluftsliv i barnehagesammenheng, må man jo se på hva dette innebærer for barna. Friluftsliv har både en nytteverdi og egenverdi for barn. Nytteverdien handler om å gi barna naturoplevelser og opplevelse av kontraster som gir dype følelsesmessige erfaringer, fysiske utfordringer som er oppbyggende for helse og motorikk, tilhørighet og trygghet i nærområdet, samt sosiale utfordringer gjennom lek og samarbeid. Egenverdien handler om at det har en verdi i seg selv å være på tur og til stede i naturen, ettersom det gir opplevelser, erfaringer og spiller på følelser i barnet (Lundhaug & Neergaard, 2013, s. 74-78).

2.2.3 Fellesskap

Det er helt avgjørende for menneskelig trivsel og velvære å få være delaktig i sosiale sammenhenger. Den sosiale utviklingen kan bidra til å danne grunnlaget for utvikling av emosjoner, språk, motorikk og kognitive ferdigheter (Størksen, 2018, s.79). Fellesskap kan også knyttes til barns utvikling og læring, og at barn får mulighet til å oppleve glede og mestring i sosiale og kulturelle fellesskap (Seland, 2018, s.272). En måte å bidra til at

barna får oppleve fellesskap er å ta de med på tur og gi dem felles opplevelser. Barna får mulighet til å utforske, prøve og feile, både alene og med andre. Det gir en mulighet til å møte utfordringer på en annen måte og i en annen grad enn innendørs. I tillegg vil det være større frihet for barna til å ta initiativ til det de selv interesser seg for, da det kan være mer å utforske på tur enn de samme lekene eller apparatene som finnes på barnehageområdet.

At barna får disse felles referanserammene, gir dem mulighet til å samles rundt det på eget initiativ og dette kan skape rom for gruppeglede. Gruppegleden er en viktig del av gleden i barnehagen. Den kan gi en følelse av å være i relasjon med hverandre og at man hører til i et fellesskap (Søbstad, 2018, s.244).

2.4 Medvirkning

Begrepet medvirkning kan forstås som noe man gjør sammen som bidrar til at noe skjer.

At man får være med å påvirke og få se at sitt eget bidrag fører til endring (Bae, 2006, s.8).

Det handler om å få være med å påvirke det som angår en selv. Barns rett til medvirkning er nedfelt i barnehagelovens §3 (Barnehageloven, 2005, §3), retten er også en sentral verdi i barnekonvensjonen (FNs Barnekonvensjon, 1989. artikkel 12-1). Barns rett til medvirkning går ut på å gi barna muligheten til å erfare at de blir hørt og tatt på alvor.

Barnesynet er derfor en forutsetning. Personalet må anerkjenne barnets evne til å ytre sin mening, samt tilrettelegge for et demokratisk og inkluderende miljø (Kristiansen, 2018, s.208).

Medvirkning er en sentral del av dannelsesprosessen mot å utvikle autonomi og sosial ansvarlighet. Det er viktig å ta hensyn ut fra barnets alder og modning, da man ikke skal tillegge barn ansvar de ikke er modne nok til å ta. Barnets rett til medvirkning blir derfor en skjønnsmessig vurdering som personalet må gjøre (Glaser, 2018, s. 55-56).

Medvirkning har betydning for enkeltindividet, gruppa og samfunnet. Barn som opplever å bli hørt i sine innspill, får forsterket viljen og ønsket om å bidra inn i fellesskapet. Dette bidrar til at barnet får oppleve demokratiske prosesser. Ansvar for barns medvirkning i barnehagen, ligger hos personalet. De skal ha kompetansen og ferdighetene til å muliggjøre rettigheten til medvirkning (Kristiansen, 2018, s.208-211).

2.4.1 Barnesyn

Hennum & Østrem (2016) poengterer at det ikke er noen særlig kvalitativ forskjell mellom barn og voksne som mennesker, det vil si at et barn er ikke mindre menneske enn en voksen. Likevel forklarer de at ettersom voksne har mer kunnskap og erfaring enn barn, er

barn avhengig av at voksne støtter dem og viser omsorg, og tar avgjørelser for dem (Hennum & Østrem, 2016, s.89-90).

Barnesyn handler om hvordan man ser på barn og hvordan man betrakter barndommen. En forutsetning for å gi barn mulighet til å medvirke i barnehagen, er at man betrakter barndommen som en livsfase med egenverdi (Amundsen, 2018, s.121). Dette kan man gjøre ved å bygge gode relasjoner, ha innsikt og respekt nok til å forsøke å forstå barns perspektiv og kroppslige væremåte. Det å møte barn med tillit og respekt kan bidra til at barn opplever mestring og glede (Haugen, 2013, s. 68).

2.4.2 Tillit og respekt

Tillit og respekt er noe som ligger opprinnelig i mennesker, og som blir til mellom mennesker. Tilliten kommer naturlig fordi man er avhengig av den andre parten, og respekt kan forstås som en fellesskapsverdi, hvor det handler om å anerkjenne noen og se deres egenverdi (Kanstad, 2018, s.219-220).

Å behandle barn med tillit og respekt handler om å anerkjenne og ta barnet på alvor, og det er viktig for å få til et godt samspill. Maktforholdet mellom partene i en voksen-barn-relasjon vil også være av betydning. Den voksne vil hele tiden ha større makt enn barnet, og må derfor være bevisst denne makten slik at den utøves på en respektfull måte som er best mulig for barnet (Drugli, 2018b, s.231). Makt er sjelden statisk, og vi må forsøke å se situasjoner fra ulike posisjoner for å vise respekt for barnet (Tholin, 2018, s.214). Et barn i barnehagen er prisgitt personalet som jobber der. Barnet får ikke selv bestemme hvem som jobber i barnehagen, og er derfor avhengig av at det er voksne som viser respekt og ikke misbruker tilliten (Kanstad, 2018, s.220). For å få til medvirkning i barnehagen er det derfor viktig at personalet har gode holdninger og verdier, skaper trygg tilknytning og gode relasjoner med barna, og anerkjenner og respekterer dem.

2.5 Småbarn på tur

Det å oppleve naturen er noe mer enn å bare gå en tur i skog og mark. Det handler om å observere, lytte, lukte, stille spørsmål og undre seg over naturen (Lysklett, 2013, s.167). Slike sanseopplevelser og førstehåndserfaringer står sentralt i barns friluftsliv (Lundhaug & Neergaard, 2013, s.74). Dette kan bidra til å gi barna egne opplevelser og erfaringer som de kan lære av, både naturvitenskapelig, fysisk mestring men også sosialt (Hilmo et al, 2017, s. 54)

Hagen (2013) beskriver barns turopplevelser som å ta et mikroperspektiv. Å stadig være på leting etter noe spennende som fanger interessen og skaper lek og undring. Da trenger ikke målet med turen å være så viktig, men opplevelsene som dukker opp kan være mer enn nok. Teorien om «den døde musens pedagogikk» av Mats Granat (1988) er derfor sentral i barns møte med naturen. På tur kan det dukke opp masse som fanger opp barnas interesse. For at barna skal få mulighet til å utforske dette må man for det første være sensitiv nok til å klare å fange det opp. For det andre er man nødt til å være stødig og trygg nok pedagogisk, til å kunne legge vekk eventuelle planer, og heller utforske sammen med barna. Det siste poenget er at man gir barna mulighet til å påvirke hvordan deres tur blir, de får altså muligheten til å medvirke (Hilmo et al, 2017, s.26). For at barna skal være i stand til å utforske og ta innover seg opplevelsene og erfaringene fra naturen, er det nødt til å ligge en trygghet i bunn.

2.5.1 Trygghet

Bae (2009) hevder at personalet må tilpasse samspillet sitt til barnet gjennom konsentrert tilstedeværelse og sensitivitet. Det vil si at tilgjengelighet og nærhet er sentrale forutsetninger for å skape gode omsorgsrelasjoner (Bae, 2009, s.19). Bowlby (2015) definerer tilknytning som barnets sterke, følelsesmessige bånd til sine omsorgspersoner (Bowlby, 2015, s.5). En trygg tilknytning vil kunne gi en spesielt nær relasjon, der barnet kan komme for å støtte eller trøst. Det avhenger at den voksne er sensitiv og responsiv (Drugli, 2018a, s.56-59). Sensitivitet og responsivitet kan beskrives som at den voksne klarer å fange opp og gi rask og tilpasset respons på barnets signaler (Drugli, 2018a, s. 65). Det handler om å være følsom i samspillet og fange opp signaler og behov, noe som krever ro. Dette kan bidra til at barnet føler seg forstått og tatt på alvor (Drugli, 2018b, s.235).

De yngste barna er i stor grad avhengig av jevnlig voksenkontakt. Det er derfor viktig å gi barna den nødvendige tryggheten i form av at barna kan se at de voksne er der for dem (Storli, 2013, s.348). Teorien om trygghetssirkelen av Cooper, Hoffman, Marvin & Powell (1998) baserer seg på tilknytningsteori og at den voksne skal forstå barnas behov og bli bevisst egne utfordringer (Powell et al 2015, s. 47). Det handler om at barnet har en trygg havn å komme tilbake til dersom barnet føler seg usikker. Trygghetssirkelen er vel så viktig friluftslivet. Her er barnet muligheten til å teste grenser og søke risiko, så lenge barnet har en trygg base den kan søke til ved behov. Barnet trenger å bli sett og anerkjent og det er da viktig at den voksne er tilstedeværende og sensitiv (Lundhaug & Neergaard, 2013, s.16-17).

2.5.2 Planlegging og tilrettelegging

Barnehagehverdagen er preget av planlegging og tilrettelegging av det praktiske og pedagogiske arbeidet. Dette gjelder også når man skal på tur med småbarn. Det må tas hensyn til ulike didaktiske forutsetninger. Forutsetningene er både formelle, kulturelle, sosiale, samfunnsmessige, naturgitte, menneskelige og praktiske. Disse kan variere fra dag til dag, og man må derfor hele tiden gjøre skjønnsmessige vurderinger ut fra utgangspunktet som gjelder der og da (Gunnestad, 2019, s.55). En del av planlegginga handler om hvilke rutiner som ligger til grunn før man skal sette i gang med en aktivitet. I tilfellet med å dra på tur er det mye som bør være på plass før man drar fra barnehagen. Blant annet må både barn og voksne ha riktige klær, og man må ha med seg nødvendig utstyr. Andre rutinemessige aspekter kan være at alle har fått vært på toalettet før man går på tur, eller at man har med mat dersom man skal spise på turen. Dette kan være med å legge grunnlaget for hvor god turen blir (Lysklett, 2013, s.84-86).

Tilrettelegging blir er en viktig del av planlegginga i barnehagen. Barnehagelæreren må tilrettelegge og tilpasse ut fra barnas forutsetninger. Eksempelvis kan det å dra på tur med småbarn stille større krav til tilrettelegging, enn med større barn. Da det er mer ressurskrevende å følge opp små barn som kanskje sliter med å bevege seg på egenhånd (Sando & Lysklett, 2012, s.225).

Barn, på lik linje som voksne, er individuelle, og har krav på å få muligheten til å vokse og utvikle seg. Dette stiller store krav til barnehagelæreren når det gjelder tilrettelegging. Dette betyr at barnehagelæreren må kjenne barna, barnegruppa og deres forutsetninger og utgangspunkt, for å kunne planlegge og tilrettelegge turen ut fra hva som passer best der og da. Slik at alle barna møter et miljø som gir utfordringer til hvert enkelt barn i barnegruppa (Lundhaug & Neergaard, 2013, s.13-15).

2.5.3 Affordances

Gibsons (2014) teori om «affordances» handler om hvordan barn tolker og tar i bruk omgivelsene (Gibson, 2014, s.56). Det handler om hvilke muligheter som ligger i omgivelsene (Fjørtoft, 2013, s.186). Videre forklarer Lundhaug & Neergaard (2013) at det handler om hva hvert enkelt barn ser av muligheter, og at dette er avhengig av hva hvert enkelt barn har erfart som utgangspunkt (Lundhaug & Neergaard, 2013, s.23). Med kunnskap om denne teorien, kan man ta utgangspunkt i erfaringer fra hvordan barna agerer i en omgivelse, og dermed planlegge og tilrettelegge videre turer og aktiviteter ut fra dette.

KAPITTEL 3. – METODE

Dette kapitlet består av en redegjørelse av hvordan jeg har gått frem metodisk. Først vil det komme en kort forklaring av samfunnsvitenskapelig metode, samt forskjellen mellom kvantitativ og kvalitativ forskningsmetode. Det vil også gjøres rede for hvordan jeg valgte ut informanter, fikk adgang til felten, samlet inn data og utformet intervjuguide. Deretter en redegjørelse av kvaliteten på data som ble samlet inn, samt etiske retningslinjer. Her er begrepene pålitelighet, troverdighet og overførbarhet sentrale. Avslutningsvis vil gjennomføringen av innsamling og analyse av data presenteres.

3.1 Samfunnsvitenskapelig metode

Metode kommer av det greske «methodos» som vil si å følge en bestemt vei mot et mål. Ifølge Christoffersen, Johannesen & Tuft (2021) er hensikten med samfunnsvitenskapelig metode å bidra med kunnskap om hvordan virkeligheten ser ut. Det handler altså om hvilken metode man bruker for å finne svar på det en lurer på (Christoffersen et al, 2021, s. 21-22).

3.1.1 Kort om kvantitativ vs. kvalitativ metode

En skiller mellom kvantitativ og kvalitativ metode. Kvantitativ metode går ut på å analysere et stort antall av fenomener og observasjoner og handler hovedsakelig om talldata, mens kvalitativ metode går mer i dybden på et fenomen (Dalland, 2020, s.54). En kvantitativ undersøkelse kan gjennomføres ved eksempelvis en spørreundersøkelse som sendes ut til mange respondenter. Forskeren vil her få svar fra mange, gjerne ut fra forhåndsbestemte svaralternativer. I en kvalitativ undersøkelse kan eksempelvis intervju av et utvalg av informanter være en måte å gjennomføre undersøkelsen på. Her vil forskeren kunne få større variasjon i svarene som blir gitt fra hver enkelt informant, ettersom informantene kan forklare i dybden på hvert enkelt spørsmål (Christoffersen et al, 2021, s.111).

3.2 Bakgrunn for valg av metode

Problemstillinga og dens utforming ble årsak for valg av metode i mitt forskningsprosjekt. «Hvilke faktorer anser pedagogen som grunnleggende for toddlerens trivsel på tur i barnehagen?». For å finne ut av dette måtte jeg snakke med pedagoger for å høre hvilke erfaringer de satt med. Dermed landet jeg på å gjennomføre intervju av pedagoger for å forsøke å forstå meningen med erfaringene til pedagogene (Christoffersen et al, 2021, s.167).

3.2.1 Valg av design

En fenomenologisk tilnærming går ut på å granske og forklare informantenes erfaringer og forståelse av et fenomen. I mitt prosjekt har jeg tatt inspirasjon fra den fenomenologiske tilnærmingen. Fenomenet som undersøkes i prosjektet er todollernes trivsel på tur, og det skal sees i lys av hvordan pedagogen kan tilrettelegge for dette (Christoffersen et al, 2021, s. 166).

Prosjektet ble til på grunn av mangel på erfaring med fenomenet, men er også inspirert av de få egne erfaringene jeg har. Derfor bruker jeg fenomenologisk reduksjon for å fokusere på informantenes forståelse av todolleres trivsel på tur i barnehagen (Thagaard, 2018, s. 36).

3.3 Valg av metode for innsamling av data og utvalg av informanter

Det ble naturlig å velge intervju som metode for innsamling av data. Selve datainnsamlingen og prosessen rundt denne, valgte jeg å gjøre sammen med en medstudent som hadde en problemstilling som også omhandlet todollere på tur. Det ville være en styrke å være to rundt alle valg for undersøkelsen, noe jeg vil komme tilbake til senere i oppgaven.

Vi ønsket også å bli med barnegruppene på en tur for å få et lite innblikk i hvordan de gjennomførte tur med småbarn. Dette kunne også gi en mer avslappet stemning mellom informanten og oss under intervjuet.

3.3.1 Adgang til felten og rekruttering av informanter

Hensikten med kvalitative undersøkelser er å få best mulig innsikt i, og fyldige beskrivelser av et fenomen, man må derfor ha et klart mål med hvem man henter inn informasjon fra (Christoffersen et al, 2021, s. 57). I vårt tilfelle ble det viktig å velge ut informanter strategisk. Strategisk utvelgelse handler om å velge ut informanter som har egenskaper som er viktige for problemstilling (Thagaard, 2018, s. 54). Vi valgte barnehagelærere på småbarnsavdelinger, som har erfaring med småbarn på tur. Dette ville gi mest mulig data rundt temaet.

Vi fikk adgang til felten gjennom personlig rekruttering. Vi tok kontakt med barnehager jeg kjente til gjennom enten å ha gjennomført praksis, eller at jeg kjente noen som jobbet i barnehagen (Christoffersen et al, 2021, s.59). I første omgang tok vi kontakt med styrerne i barnehagene per e-post. Vi forklarte at vi hadde to forskningsprosjekt i forbindelse med bacheloroppgave og at vi var på utkikk etter informanter. Vi sendte så ut ny e-post med

informasjons- og samtykkeskjema til de vi fikk positiv respons fra. Dette for at de kunne få mer utfyllende informasjon om begge prosjektene og hva det ville innebære å delta i prosjektene. Deretter fikk vi kontakt med barnehagelærerne det gjaldt, og fikk avtalt tidspunkt som passet best for avdelingene.

3.3.2 Utvalgsstørrelse og beskrivelse av utvalget

Vi endte på en begrensning på tre informanter, ettersom dette er en bacheloroppgave og vi har en tids- og omfangsbegrensning. Gjennom dialog med veiledere kom vi frem til at det var en passe størrelse på utvalget.

Informantene ble tre pedagoger fra tre forskjellige barnehager. To av barnehagene er private og den siste kommunal. Den ene private barnehagen er en natur- og gårdsbarnehage som ligger ute i distriktet. De to andre barnehagene er store bydelsbarnehager. Den kommunale barnehagen ligger langs sjøkanten, men også i et boligstrøk. Natur- og gårdsbarnehagen ligger omringet av åkere, mens den siste private barnehagen ligger i et boligstrøk.

Alle informantene hadde barnehagelærerutdanning. Den ene informanten var nyutdannet i fjor, mens de to andre hadde tatt utdanninga for over fire år siden. Informantene beskrev sitt forhold til å være på tur som godt, og sin innstilling til å dra på tur med barnegruppa som positiv.

3.3.3 Intervjuguide

Intervjuguide er et manuskript som strukturerer intervjuet (Brinkmann & Kvale, 2015, s. 162). Da vi skulle begynne å utforme intervjuguiden skrev vi ned en mengde spørsmål. Gjennom refleksjon oss imellom, og med veiledere klarte vi å korte ned intervjuguiden en del.

Vi valgte å gjennomføre semistrukturerte intervju for å ha en intervjuguide som utgangspunkt, og supplere med spørsmål der det passet ut fra hva informanten sa. Vi kunne dermed tilpasse og variere rekkefølgen. I tillegg skulle vi også være med på tur med barnegruppene til informantene, som igjen medførte at det dukket opp noe som vi ønsket å følge opp under intervjuet (Christoffersen et al, 2021, s. 113).

3.4 Oppsummering av datainnsamling

Vi var ute i de tre barnehagene spredt utover tre dager. Først var vi med på tur med barnegruppa og så gjennomførte vi intervjuet etterpå. Selve situasjonsbeskrivelsene fra

turene og intervjuene ligger vedlagt (se vedlegg 3.). Vi tilpasset for å unngå belastning for informantene, ved å la de bestemme når det passet å gjennomføre intervjuet. Vi forsøkte også å ikke være i veien for de ansatte og barna på avdelingene. Forutsetningene var ulik ved alle barnehagene (som illustrert i tabellen under), noe som gjorde at turene ble svært ulike ved de forskjellige barnehagene. På slutten av hver dag transkriberte vi intervjuene og slettet lydopptakene. I tillegg vi avtalte med informantene at de skal få tilsendt oppgavene når de er ferdig.

Barnehage	Antall barn	Antall voksne
Natur- og gårdsbarnehage (privat)	14 (1-2 år)	4
Bybarnehage (privat)	6 (1-2 år)	2
Bybarnehage (kommunal)	3 (2 år)	1 og en student

Tabell 1. Forutsetning informantbarnehagene

3.5 Fenomenologisk analyse

I en fenomenologisk tilnærming handler det om å forsøke å finne ut av meningen bak innholdet i datamaterialet. Analysen går ut på å danne et helhetsinntrykk av materialet, og deretter kode, kondensere og sammenfatte det (Christoffersen et al, 2021, s.170).

3.5.1 Arbeidet med analysen

Den første fasen av analysen startet allerede i intervjuprosessen. Vi skrev ned hva informantene sa og hvordan de sa det. I tillegg brukte vi lydopptak for å unngå å miste informasjon. Vi reflekterte også etter intervjuene, rundt hva som hadde blitt sagt og hvordan. Etter intervjuene var ferdige transkriberte vi intervjuene ved å lytte nøye til lydopptakene og skrive ned alt som ble sagt. Gjennom denne prosessen kan man lettere finne sentrale tema som er knyttet opp mot problemstillinga, og i tillegg bruke direkte sitater fra informantene for å bekrefte de funnene man har. Denne fasen handlet om å danne et helhetsinntrykk og sammenfatte meningsinnholdet i materialet (Christoffersen et al, 2021, s.171).

Ved å transkribere innså vi at vi hadde fått inn en ganske stor mengde data, til tross for at vi kun hadde gjennomført tre intervju. Etter transkriberinga satte vi i gang med kodingsarbeid. Koding går ut på å gjøre en systematisk gjennomgang og finne ut hva i materialet er relevant for problemstillinga (Christoffersen et al, 2021, s.171). For å kode

dataene gikk vi begge gjennom transkripsjonen linje for linje først hver for oss, og etterfulgt av å reflektere sammen over hva som lå i de ulike utsagnene. Neste steg i analysen ble å kondensere datamaterialet. Gjennom refleksjon og drøfting valgte vi ut en

mengde utsagn fra materialet, skrev de ned på gule post-it-lapper som vi hang opp på veggen. Vi forsøkte deretter å legge sammen de gule lappene som omhandlet det samme. Slik kom vi frem til kategorier som var sentrale ut fra hva informantene la mest vekt på og det vi fikk mest informasjon om. Kategoriene skrev vi på rosa lapper. Vi så også at under noen av disse kategoriene, lå det underkategorier som omhandlet det samme. Disse kategoriene ble skrevet på grønne lapper. Deretter forsøkte vi å se om kategoriene kunne sees i sammenheng med hverandre under samme tema, og kom frem til tre overordnede temaer. Vi skrev derfor temaene på oransje lapper. Vi hadde til slutt en vegg med lapper med overordnet tema, kategorier og underkategorier, samt utsagn fra informanter. På dette tidspunktet hadde vi redusert materialet ut fra de kodene vi hadde, og landet på temaer, kategorier og underkategorier. Kondenseringa gikk dermed ut på å se på hva lå under hvert enkelt tema og under hver enkelt kategori (Christoffersen et al, 2021, s.172).

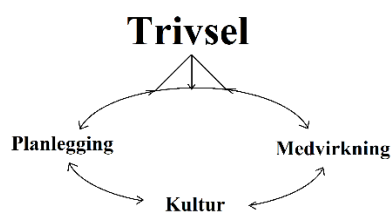
3.5.2 Temaer og kategorier

Tabell 2. viser en oversikt over temaer, kategorier og underkategorier som dukket opp gjennom koding, kategorisering og kondensering av datamaterialet. Det kom frem tre tema, med til sammen, ni kategorier og derunder fem underkategorier. Hvert tema og hver kategori har tall ved siden som representerer antall ganger dette kom frem i intervjuene, dette er med på å gi dataene pålitelighet (Christoffersen et al, 2021, s. 172).

1. Medvirkning – 20
Den døde musens pedagogikk – 5
Forståelse av medvirkning – 6
Hvordan medvirkning fungerer – 9
2. Planlegging – 33
Rutiner – 6 (<i>overganger – 3</i>)
Ressurser – 11 (<i>affordances – 2</i>)
Tilrettelegging – 9
Samarbeid – 7
3. Kultur – 27
Barnesyn – 11 (<i>barnefellesskap – 5</i>)
Turglede – 16 (<i>nytteverdi – 3</i>) (<i>egenverdi – 7</i>)

Tabell 2. Temaer og kategorier som dukket opp gjennom analysen

Jeg sammenfattet datamaterialet ved å utforme en modell (Figur 1.). Modellen kan hjelpe å forstå hvordan de tre overordnede temaene henger sammen og henger sammen med **trivsel** på tur. For at pedagogen skal bidra til at toddlerne opplever trivsel på tur i barnehagen er de avhengige av faktorene kultur, planlegging og medvirkning. Jeg vil komme tilbake til modellen i kapitlet om presentasjon av funn og drøfting.

Figur 1. Modell over sentrale temaer i intervju

3.6 Kvalitetsvurdering

I alle forskningsprosjekt vil det være nødvendig å gjøre en kvalitetsvurdering. Dette innebærer blant annet å se på prosjektets styrker og svakheter, herunder pålitelighet, troverdighet og overførbarhet.

3.6.1 Pålitelighet, troverdighet og overførbarhet

Påliteligheten handler om hvor nøyaktig undersøkelsens data er, om man kan stole på dataene ut fra hvilke data som brukes, hvordan de samles inn og bearbeides. Under intervjuene brukte vi lydopptak som vi transkriberte fra, i tillegg reflekterte vi før og etter alle intervjuene. Lydopptakene gjorde at vi lettere kunne sitere nøyaktig hva informantene sa, og dataene som kom frem derfor ble eksplisitt. Vi var også åpne under hele prosessen med veiledere og informanter, samt være åpen og detaljert i beskrivelsene av prosessen i denne oppgaven. En annen styrke var at informantene kunne få lese gjennom arbeidet underveis, og få tilsendt oppgavene da de ble ferdige. I tillegg var det en styrke i at vi skulle ha semistrukturert intervju, ettersom vi da kunne spørre informantene om vi hadde forstått svarene riktig underveis ved å komme med bekreftende oppfølgingsspørsmål (Christoffersen et al, 2021, s. 256)..

Troverdighet handler om hvor godt dataene representerer det temaet som undersøkes, altså om det er samsvar mellom det man undersøker og de dataene som samles inn. Ettersom problemstillinga omhandler toddlere, ville det ha vært feil å samle inn dataene eksempelvis på en storbarnsavdeling. Dataene som ble samlet inn var basert på erfaringer, meninger og fortolkninger fra pedagoger som jobbet på småbarnsavdeling (Nilssen, 2012, s. 141).

Ettersom barnehagene ble rekruttert personlig kan det være lett å tenke seg at dataene ville preges av min kjennskap til barnehagene fra før. Da er det viktig å ta hensyn forskerrefleksivitet. At forskningen kan preges av forskerens kjennskap til de den forsker på, eller det teorigrunlaget forskeren sitter inne med. Det er så å si umulig å unngå subjektivitet, for man vil alltid være farget av den kunnskapen og de erfaringene man sitter inne med. Det er derfor viktig at man er åpen om hvordan man har gått frem under hele prosessen (Nilssen, 2012, s.139-140). Det handler om å ikke legge skjul på funn som man ikke er fornøyd med. I forskning må man være åpen om hva man er ute etter å finne ut av, men også om hva man faktisk fant ut. Det var også en ekstra styrke i at vi var to som samlet inn data. Det ga oss muligheten til å reflektere sammen over det ut fra to forskjellige ståsteder, samt at vi var åpne med hverandre og veiledere om hva vi tenkte (Christoffersen et al, 2021, s. 256-257).

Overførbarhet handler om at beskrivelser, fortolkninger, begreper og forklaringer som en forsker utvikler i ett forskningsprosjekt, skal kunne anvendes i andre sammenhenger. I mitt prosjekt har jeg sett på hvilke faktorer pedagogen anser som grunnleggende for toddlerens trivsel på tur i barnehagen. Noen av begrepene som dukket opp hos var blant annet

planlegging, kultur og medvirkning. Man kan lett tenke seg at disse vil være essensielle for andre områder. Blant annet kommer begrepene frem i både mitt prosjekt om trivsel på tur, samt min medstudents prosjekt om medvirkning på tur. Begrepene er ikke nødvendigvis begrenset til kun våre prosjekt, men kan dukke opp innen generelt arbeid med ute- og friluftsliv eller med småbarnspedagogikk (Christoffersen et al, 2021, s.257-258).

3.7 Etiske retningslinjer

Etikk handler om hva som er rett og galt. I forskning, spesielt i samfunnsvitenskapelig forskning, kan det oppstå etiske spørsmål og dilemmaer, ettersom det dreier seg om forholdet mellom mennesker. For å unngå å havne i etiske dilemmaer kan man blant annet lage et grundig og informativt informasjons- og samtykkeskjema, der man informerer informantene hvilke rettigheter og plikter som inngår i forskningsprosjektet (Christoffersen et al, 2021, s. 45-46).

3.7.1 Personvern

I alle forskningsprosjekt er det et krav om å følge lov om behandling av personopplysninger (Personopplysningsloven, 2018, § 2). Dette krever at personer som deltar i slike prosjekt må ha gitt et frivillig og informert samtykke til deres personopplysninger kan behandles. Årsaken til at jeg måtte ha signert samtykke, var at jeg skulle benytte meg av lydopptak, som defineres som en personopplysning. Jeg måtte derfor også melde forskningsprosjektet til Norsk senter for forskningsdata, heretter kalt NSD. Jeg meldte inn prosjektet til NSD i midten av desember og fikk tilbakemelding i midten av januar om at jeg hadde tillatelse til å gå videre med prosjektet (Christoffersen et al, 2021, s. 48-49).

3.7.2 Informasjons- og samtykkeskjema

Informasjons- og samtykkeskjema et bestod av en beskrivelse av forskningsprosjektet samt hvilke rettigheter informantene hadde dersom de skulle delta. Blant annet at vi skulle benytte oss av lydopptak, samt at opptaket ville bli slettet så fort vi hadde transkribert intervjuet. På denne måten skulle informantene være sikre på at personopplysningen om dem, altså deres stemme, ikke skulle oppbevares over lengre tid. I tillegg var dette en måte å betrygge dem på at de ikke skulle kunne identifiseres. Det var også informasjon rundt deres rettigheter om å trekke seg når som helst, at de skulle få innsyn i hele prosessen, og at det ikke skulle være en belastning for dem å delta. Etter godkjennelsen fra NSD sendte jeg ut informasjons- og samtykkeskjema til barnehagene slik at de hadde mulighet til å

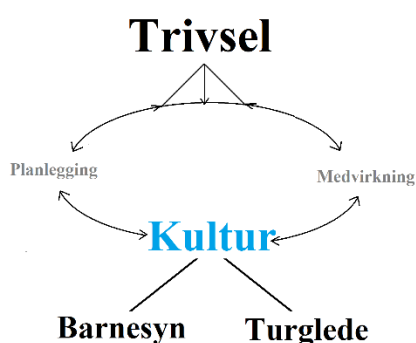
sette seg inn i prosjektet, og deretter avtalte vi tidspunkt for datainnsamling (Christoffersen et al, 2021, s. 45-46).

KAPITTEL 4. – PRESENTASJON OG DRØFTING AV FUNN

Jeg vil presentere funnene med utgangspunkt i modellen (Figur 1.). Jeg vil gå nærmere inn på hvert enkelt tema og temaets kategorier. Underveis vil jeg presentere noen sitater som viser informantenes erfaringer og ståsted, og forklare hvorfor disse er viktige i sammenhengen mellom temaene/kategoriene og problemstillinga. Deretter vil jeg drøfte utsagnene og diskutere hvordan disse faktorene kan påvirke på toddlernes trivsel på tur.

4.1 Kultur som bidragsgivende faktor til trivsel

Gjennom analysearbeidet ble kultur dratt frem ved 27 tilfeller. I begrepet kultur ligger blant annet personalets egne holdninger og meninger, og barnesyn og turglede dukket opp som kategorier. Det ble tydelig at denne delen av kulturen var en viktig faktor for informantene, for å bidra til toddlerens trivsel på tur. På grunn av dette har jeg valgt å dele kultur inn i barnesyn og turglede, og gå inn i noen av underkategoriene informantene dro frem i intervjuene som illustrert i Figur 1.1.

Figur 1.1 Modell over sentrale temaer i intervju - Kultur

4.1.1 Drøfting av kultur som faktor

Informantene påpekte at et godt grunnlag for å legge til rette for trivsel var ens egen turglede, og hva det å være ute i naturen ga dem personlig. Dette var noe som dukket opp ved 16 anledninger i intervjuene, som illustrert i sitatet under.

«det e jo det å vær ut i naturen og alle dæm mulighetan som naturen har å by på også.. det e nåkka med den roa det gir å vær ut og»

Informantene ble både spurt om deres eget forhold til å gå på tur uavhengig av barnehagen, samt hva deres første tanker var dersom de fikk beskjed om å dra på tur med barnegruppa. Det kom frem at flere av de hadde et godt forhold til det å dra på tur selv og gjerne dro på tur i fritiden. Dette kan være med å bidra til at de får påfyll av gode opplevelser i naturen,

som igjen kan bidra til å utvikle turgleden videre. Det å ha den egne turgleden kan også bidra til at pedagogene får til å videreformidle engasjementet sitt til barna (Lundhaug & Neergaard, 2013, s.98-100). Dette kan bidra til at barna opplever høyere grad av trivsel på tur med pedagogene, hvis de ser at pedagogene også trives og har det godt. Det vil kanskje kunne gi en trygghet, og i tillegg vil engasjementet kunne smitte over på barna.

Videre kom informantene inn på nytteverdien og egenverdien ved tur, hvor nytteverdien ble nevnt ved 3 anledninger og egenverdien ved 7.

«det at ungan får, itj minst e æ opptatt av det fysiske og da at dæm e i bevegelse»

Sitatet over viser at informantene synes det er viktig å toddlerne muligheten til å være i fysisk aktivitet. Dette kan tyde på at informantene mener turen kan gi glede og trivsel gjennom hva barna kunne dra av nytte fra turen. Det at de får bedre helse ved at de er i bevegelse eller får øvd seg på ulike situasjoner både motorisk, sosialt, gjennom lek og samarbeid (Lundhaug & Neergaard, 2013, s. 74-78). Eksempelvis at de fikk være i bevegelse eller hva barna kunne dra av nytte ved ulike situasjoner var noe som kom tydelig frem som viktig for informantene. Kan det være nok? At barna får en nytte gjennom å lære seg sosiale koder eller øve seg på bevegelser og dermed oppleve mestring. Dersom man samme forståelse av trivsel som Bjørgen (2018), å ha en balanse mellom utfordring og mulighet, vil jo det å mestre en utfordring kanskje kunne være nok til å skape trivsel på tur for toddlerne (Bjørgen, 2018, s.252). Likevel dro informantene også frem egenverdien ved tur, at de skulle få gode opplevelser som illustrert i sitatet under. Dette kan tyde på at egenverdien er en nokså viktig faktor som nytteverdien.

«men det ska vær sånne positive opplevelsa da, og dæm ska få gode inntrykk og at det vær på tur e en fin ting»

Informantene forklarte hva det ville si å være ute i naturen, hva det kunne gi barna. Her kom det frem at det ikke var nødvendig at barna lærte noe, eller var i bevegelse, men bare det å være ute og ta innover seg det som finnes i naturen. I tillegg hva naturen kan gi barna av opplevelser, emosjoner og følelse av samhold. Det kom altså tydelig frem at å være på tur og til stede i naturen hadde en verdi i seg selv (Lundhaug & Neergaard, 2013, s. 74-78).

«det va liksom den ivern ungan vist, det smitte jo veldig da... det va så artig å sjå engasjementet... Det e jo det som e nøkkeln te det heile egentlig»

Informantene dro frem at toddlerne ga tydelige uttrykk av at de hadde det fint fordi det var ute på tur. I sitatet over påpeker informanten at det smittsomme engasjementet og iveren er nøkkelen til det hele. Kan det da tenkes å være nok å bare være ute og få opplevelser i naturen, det å ta innover seg naturen og det som hører med. Få førstehåndserfaringer med ulike fenomen og derfor føle på en iver og en glede rundt dette (Lysklett, 2013, s.167). Dette kan jo igjen anses som trivsel gjennom mestring fordi barna kan få muligheten til å utforske, oppleve og erfare i fred og ro, og dermed kan de få en bredere forståelse som gir mestring. At barna får ta seg tid og undersøke det de interesserer seg for og få være i øyeblikket i og med naturen (Hagen, 2013, s.355). Det å være på tur med barnegruppa er jo også en felles opplevelse som de får mulighet til å dele med hverandre, og det å kunne dele slike opplevelser kan gi glede og trivsel i seg selv (Søbstad, 2018, s.241-246).

Videre under kultur, ble det tydelig at barnesyn var viktig for å tilrettelegge for gode opplevelser på tur som gir trivsel. Dette ble dratt frem ved 11 anledninger i intervjuene. I sitatet under viser informanten at det er viktig å se an situasjonen, og respektere at barn på lik linje som voksne har dager som ikke er like gode.

«unga har jo sine daga dæm og der dæm itj e så godt opplagt, men så klart, vi reflektere og snakke fortløpende om det egentlig. Koss vi kan ta vare på allj sammen og får med allj»

Det var derfor tydelig at informantene ønsket å vise respekt for barna ved å tilrettelegge ut fra deres behov. Det å se på barn som et fullverdig menneske på lik linje som voksne kan ha mye å si for hvordan man klarer å tilrettelegge for trivsel. Dersom de voksne bare drar med seg barna på en tur på en dag der forholdene ikke legger til rette for gode opplevelser, hvor forutsetningene ikke er til stede, vil nødvendigvis ikke kunne skape trivsel på tur. De voksne i barnehagen er pålagt å ta avgjørelser på vegne av barna, samtidig må dette gjøres ut fra de forutsetningene som ligger til grunn. Derfor kan det være viktig å tilpasse seg både barnegruppa, men også på individnivå for å kunne skape trivsel på tur (Hennum & Østrem, 2016, s.89-90). For å kunne vise respekt ved å tilpasse ut fra forutsetningene, kan det være nødvendig at det ligger gode relasjoner i bunn (Haugen, 2013, s. 68). Det å kjenne barnet og at barnet kjenner deg vil kunne være avgjørende for å tilrettelegge og tilpasse seg. Dersom man ikke kjenner barnet eller barnegruppa godt nok, vil det kunne være utfordrende å oppdage hva som rører seg i barnegruppa, og dermed være utfordrende å forstå at man i det hele tatt bør tilpasse. Dersom man har gode relasjoner med barna som

er basert på gjensidig tillit og respekt, vil det kanskje være lettere for barnet å vise og formidle hvordan det har det, men også lettere for den voksne å plukke dette opp. Da vil man kanskje ikke dra på den lengste turen den dagen (Drugli, 2018b, s.231). Et annet aspekt som kom frem under barnesyn var tilstedeværende voksne. Det å ha voksne som klarer å fange opp og respektere barnas behov, for å kunne tilpasse og tilrettelegge for trivsel på tur. Her vil nok det nok også være en forutsetning at det ligger en god relasjon i bunn, og at barnet har en trygg tilknytning til den voksne (Bowlby, 2015, s.5).

Informantene nevnte ved flere anledninger at det var viktig å se hele barnet og å kjenne dem godt, og derfor vil det naturligvis være viktig at man da har gode og trygge relasjoner med barna. I tillegg vil det å tilpasse seg barna og ta avgjørelser basert på forutsetningene der og da, kunne bidra til at maktutøvelsen gjøres på en respektfull og hensynsfull måte. Dette kan bidra til å skape større trygghet og bedre tilknytning. Barna vil kunne føle seg mer sett, hørt og anerkjent ettersom det blir tatt hensyn til hvordan de har det, noe som kan bidra til at relasjonen blir sterkere (Kanstad, 2018, s.220). Det handler om å ikke misbruke den makten man har som voksen, og samtidig forsøke å se situasjonen fra barnets perspektiv (Tholin, 2018, s.214).

Videre ble barnefellesskapet dratt frem som verdifullt i arbeidet med trivsel på tur ved 5 anledninger i intervjuene. Som sitatet under viser, handler det om å skape spenning og moro for barna gjennom å dele felles erfaringer.

«det bli veldig spennende og artig for ungan læll, og del sånne felles erfaringa»

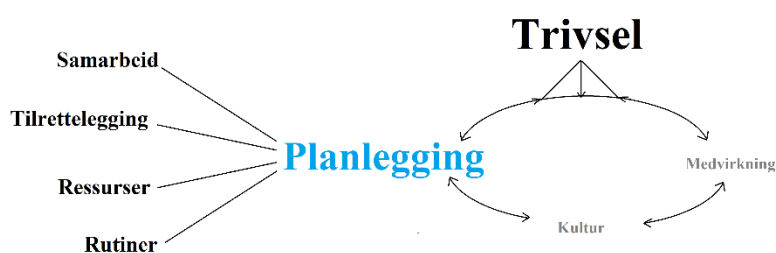
Informantene påpekte ved verdien barnefellesskapet, altså å kunne gi dem felles erfaringer, og viktigheten av å involvere hele barnegruppa i de opplevelsene på tur. Felles opplevelser kan berike deres grunnlag for lek, og gi dem en felles referanseramme som de kan benytte seg av senere i lek eller samles rundt. Slike felles opplevelser i sosiale fellesskap er grunnleggende for å utvikle emosjoner, språk, motorikk og kognitive ferdigheter (Størksen, 2018, s.79). Å skape gode felles opplevelser som kan gi barna glede sammen vil kunne gi barna en følelse av sosial tilhørighet til hverandre (Søbstad, 2018, s.244). Informantene var inne på dette med å skape opplevelser som involverer alle barna i gruppa, og som gir dem spennende og morsomme opplevelser. Dette kan muligens også bidra til trivsel gjennom at barna opplever glede og samhørighet i disse felles opplevelsene med de andre i gruppa.

«det e at vi fær en plass der vi får te å involver alle i barnegruppa, for no e det jo ei barnegruppe»

Som sitatet viser var det tydelig viktig for informantene å huske at man må se på hele barnegruppa også. Det å tilrettelegge for gruppa som en helhet og skape noe for alle og enhver.

4.2 Planlegging som bidragsgivende faktor til trivsel

Barnehagehverdagen er som nevnt svært preget av planlegging. Det var også noe som informantene anså som en grunnleggende faktor for å tilrettelegge for toddlers trivsel på tur. Det kom frem ved 33 tilfeller i intervjuene. Jeg har valgt å dele inn planlegging i rutiner, ressurser, tilrettelegging og samarbeid, ettersom dette var noe informantene mente var viktige aspekter ved planlegging.

Figur 1.2 Modell over sentrale temaer i interjvu - Planlegging

4.2.1 Drøfting av planlegging som faktor

Rutiner ble dratt frem ved 6 anledninger i intervjuene. Som sitatet under viser, mente informantene at det var viktig å ha utstyr på plass og organisere det som skal gjøres for å kunne dra på tur.

«det må organiseres, at det blir en bra tur, at vi har det vi treng»

Informantene var tydelig på at rutiner må være på plass for at man skal bidra til at toddlerne får gode opplevelser og trives i ute- og friluftsliv på tur. Kategorien rutiner handlet i hovedsak om det å være organisert og forberedt, og at man har alt man trenger på plass. Det handler om å ha gode rammer som ligger i bunn, på denne måten vil det kunne bli lettere å fokusere på andre områder enn kun det praktiske som skal gjennomføres. Eksempelvis kan man fokusere på at de får prøve å kle på seg selv, istedenfor stresset ved

at man må rekke å kle på alle barna – så lenge rutinene er gode og innkjørte blant personalet. Overganger kom frem som en underkategori, men selv om informantene anså overgangssituasjoner som krevende, påpekte de at det likevel ikke påvirket trivselen på selve turen. Det kom frem at rutinene og organiseringen i forkant av turen var viktig for at man skulle tilrettelegge for en god tur. Eksempelvis at alle har riktig klær og utstyr, samt tilgang til det de trenger lett tilgjengelig i sekken, slik at forholdene ligger til rette (Lysklett, 2013, s.84-86).

Videre var informantene opptatt av ressurser og samarbeid. Resurser kom frem ved 11 anledninger, mens samarbeid kom frem ved 7. Sitatet under viser til hvordan det føles å ikke strekke til, og at det derfor er viktig å være nok voksne til å ta seg av toddlerne.

«da går itj vi heim med nå god følelse i magen. Så det at vi e nok te å ta vare på, ivareta ungan rett og slett, og gi dæm gode daga. Det handle om ressursa, det e det det koke ned te my»

Ressurser hadde altså betydning for muligheten til å skape trivsel for toddlerne på tur. Det å ha nok voksne først og fremst, men også de riktige voksne til stede som ser og anerkjenner barna – slik at de kan ivareta alle og i det hele tatt ha muligheten og overskuddet til å gi dem gode opplevelser på tur. Dette gjaldt både pedagoger, men også assistenter og fagarbeidere. Informantene påpekte at de ofte gikk med en følelse av å ikke strekke til, og at dette kunne bidra til stress som da kanskje ville bli overført til barna. Det kan jo tenkes at et slikt stress kan bidra til at det blir utfordrende å få til trivsel for toddlerne på tur, ettersom de voksne er rollemodeller for barna, og de vil se hvordan de voksne trives på tur (Lundhaug & Neergaard, 2013, s.100).

«altså vi samarbeide så tett, så vi må bare ha med allj sammen, vi kan itj sitt å bare tre alt nedover hodet på dæm, det bli jo itj nå spennende daga for dæm heller. Så vi, heile gjengen må jo vær med på en måte og kom med innspæll og idea, det e viktig»

Sitatet over setter søkelyset på det å få med seg hele personalet og være sikre på at alle er med i samme båt. Det å kunne inspirere og veilede personalet og samarbeide for å få til det beste for toddlerne. Det med å ha de riktige voksne til stede, gikk både ut på hvilke holdninger de voksne hadde og at man måtte være et godt team som samarbeidet godt for å få til å skape trivsel for toddlerne. Informantene påpekte at en stor del av jobben var å motivere sine medarbeidere og få de med på laget. Samarbeidet kom frem som viktig

ettersom man jobbet så tett sammen, og at man derfor måtte få med alle, se alle og ta vare på hverandre.

«altså vi har jo forskjellige forhold te å ut å gå på tur. Sånn at det kan jo fort vær en som ikke har så lyst, men vi, da snakke vi om motivasjon altså, æ tenke at vi e her for å gjør en jobb... det å motiver kollegan sine og sjøl ha et realistisk blick på ting og itj minst ha sjølinnsikt nok te å kunn på en måte juster sæ sjøl og»

Som vist i sitatet over påpekte informantene at selvinnsikt og det å ha et realistisk blick, også var viktig for samarbeidet, og for å bidra til gode opplevelser for toddlerne på tur. Dersom personalet trives sammen, vil barna kunne plukke opp dette og dermed føle seg trygge og klare å trives sammen med personalet. Det kan nok være lettere å bidra til turglede og trivsel i barnegruppa dersom personalet har dette som utgangspunkt selv. Dette går igjen ut på det å være en god rollemodell, både for barna og det øvrige personalet (Lundhaug & Neergaard, 2013, s.100).

Affordances, eller mulighetene ved turmålet var også noe som kom frem i intervjuene, både mulighetene barna så, men også de voksne (Gibson, 2014, s.56).

«det også kom med det kjente på en helt annja plass. Også få sjå, for da sjer dæm området på en annja måte, og får dæm en annja opplevelse av det området»

Her poengterte informantene viktigheten av å se mulighetene ved et område, og eventuelt tilpasse området slik at barna så flere muligheter. Dette var spesielt dersom de hadde vært på destinasjonen flere ganger før, at de tok med materiale for å berike området og få barna til å se andre muligheter for lek og utforskning. Det handlet tilsynelatende mye om å gi barna flere erfaringer og opplevelser med det samme området, samt at det skulle være noe felles for hele barnegruppa. Noe de kunne samles rundt. Dette kan være en god måte å legge til rette for glede, mestring og fellesskap (Seland, 2018, s.272).

I barnehagehverdagen må man kunne ha en plan som utgangspunkt, også må man tilpasse seg de forutsetningene som ligger til grunn der og da (Gunnestad, 2019, s.55).

Tilrettelegging kom tydelig frem som en viktig faktor for informantene, da det ble nevnt ved 9 tilfeller. Det å kunne ta valg på forhånd, på vegne av barnegruppa, men også å tilpasse underveis ut fra hva som rører seg i barnegruppa. I tillegg det å ha en tanke bak hvorfor vi tilrettelegger for hva. Rammeplanen (2017) fastslår at barnehagen legge til rette for at alle barna skal få gode opplevelser både inne og ute (Utdanningsdirektoratet, 2017,

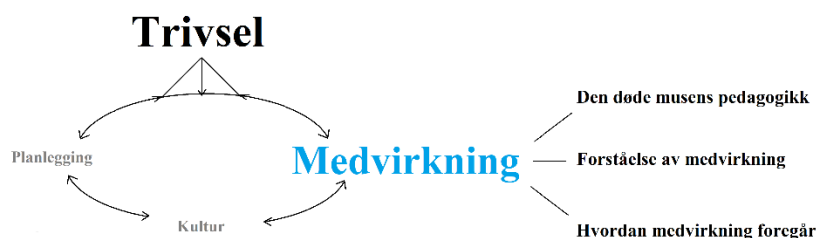
s.53). Derfor kan det være nødvendig tilpasse sine planer ut fra hvordan utgangspunktet i øyeblikket planen skal gjennomføres. Som sitatet under viser, påpekte at de kunne gjerne gjøre tilpasninger ut fra hvordan såta var der og da, så lenge barna fikk en god opplevelse.

«vi kom itj heile veien dit vi hadd tenkt, men så gjør itj det så my fordi det vart nå spennende ut av det læll»

Det ble veldig tydelig at informantene mente at det ikke var så viktig å nå et mål, så lenge barna fikk en god opplevelse likevel. Dette legger jo til grunn at man har et mål som utgangspunkt, men at man velger å tilpasse seg ut fra hvordan staa er. Allerede her kom det frem at de tilpasset seg ut fra toddlernes premisser noe som både kan tyde på at personalet respekterte de og lot dem virke inn på turen ved å tilpasse.

4.3 Medvirkning som bidragsgivende faktor til trivsel

Medvirkning kom frem som en faktor ved 20 tilfeller i intervjuene. Informantene ble også oppfordret til å fortelle litt om sine tanker rundt medvirkning, ettersom min medstudent skulle skrive sin oppgave om medvirkning. Likevel dukket medvirkning opp som tema uoppfordret også. Spesielt i beskrivelser av turer eller arbeidsmetoder på tur.

Figur 1.3 Modell over sentrale temaer i intervju - Medvirkning

4.3.1 Drøfting av medvirkning som faktor

Sitatet under viser til hvordan man må tilpasse seg det uforventede på tur, for å skape meningsfulle opplevelser for toddlerne. Dette handler om «den døde musens pedagogikk».

«det bli litt sånn ting som skjer underveis, altså e det en stor kråkeflokk på åkern som ungan bli heilt vill over å sjå, da stoppe vi der, og da kanskje vi må kutt ut å gå heilt opp te leikeplassen den dan. Det bli litt sånn, og sånn må det vær tenke æ»

Den døde musens pedagogikk kom frem ved 5 anledninger i intervjuene. Informantene var tydelig på at dette mente de var både givende for toddlerne og dem selv, at det spontane er en del av jobben og kan gjøre jobben mer spennende og kanskje mer krevende i form av at pedagogen er nødt til å være faglig trygg. Dette kan tyde på at ressursene igjen vil være viktige for å kunne bidra til trivsel gjennom det spontane på turen. Hvilke voksne som jobber på avdelinga kan dermed ha mye å si, da de må være faglig sterke nok til å stå i det uforventede. Det å kunne tilpasse seg det som skjer der og da, være sensitiv og responsiv nok til å fange det opp og faglig sterk nok til å ta det i bruk sammen med barna. Gi dem muligheten til å leve i nuet, og oppleve det som fanger deres interesse. Noe som igjen kan bidra til at toddlerne trives på turen, da de får fordype seg i noe som interesserer dem (Hilmo et al, 2017, s.26).

«det å virke inn på egen kvardag da, føle at du har nå å sei, at dine meninga blir hørt. Det er jo nåkka med den gleden for barnet at æ ble faktisk sett, æ ble faktisk hørt»

Informantenes forståelse av medvirkning kommer frem tydelig i sitatet over. De ser på det som at toddlerne får mulighet til å påvirke sin egen hverdag, og få kjenne på at de har en verdi fordi de blir sett og hørt. Det gikk ut på det demokratiske aspektet, det å få være med å bidra inn til egen hverdag (Kristiansen, 2018, s.208-211).

«klart når en unge har språket med på plass så fårn å forklare meir direkte... så på dæm minstan så sjer vi jo på kroppsspråket om dæm vil eller ikke, dæm er veldig rå på derre kroppsspråket sitt»

Informantene påpekte også, som vist over, viktigheten av alder i forbindelse med medvirkning. Dette gikk ut på at man er nødt til å følge med på toddlerens kroppsspråk for å gi dem mulighet til å medvirke. Dette kan tyde på at informantene har et syn på barn som kompetente, ut fra det stadiet de er i. At informantene mente at barna som eksempelvis ikke har et verbalspråk, som en toddler, likevel kan klare å formidle sine ønsker med et kroppsspråk. Her kommer viktigheten av gode, trygge og respektfulle relasjoner frem igjen. De voksne bør være sensitive nok til å klare å fange opp kroppsspråket, ettersom barna er prisgitt de voksne. Det blir deres ansvar å sørge for at toddlerne får medvirke, og da må de kunne fange opp hva det er de ønsker. I tillegg skal de kunne gjøre en skjønnsmessig vurdering ut fra situasjon og alder på når det er mulig å la barna medvirke (Glaser, 2018, s. 55-56).

«det e itj viktigast kort langt man fær, men den opplevelsen, at man kan stopp ved ting, eller det e på en måte dæmmers tur, så vi har sjeldent et mål om kor vi ska, men at veien e målet»

Sitatet over viser til at medvirkning foregår blant annet ved at man ikke er for fastlåst i å nå et turmål eller følge en plan, men heller kunne være spontan og la turen utfolde seg ut fra toddlernes initiativ på tur. Det kan tyde på at de opplever at den døde musens pedagogikk er en stor del av det å dra på tur med toddlerne. De påpekte at å ha en plan og et mål som utgangspunkt var bra, men at det likevel var en fin måte å la barna påvirke turen selv. Dette var noe informantene mente kunne være med på å skape trivsel på tur, noe som også kan tyde på at de mente at barnas interesser og barnas stemme var viktig for å skape trivsel. Det at barna kunne samles rundt noe felles som de hadde interesse for (Hilmo et al, 2017, s.26). Det skulle være barnas tur, og at det derfor var fint å se på veien som målet i seg selv. Noe som kan tyde på at det ikke nødvendigvis alltid lå en plan bak, men kanskje heller at planen gikk ut på å se hva som fanget barnas interesse der og da.

«det e jo det å husk på at dæm klare jo ikke alltid å fortell ting verbalt heller da, så hvist dæm drar i hånda eller peke på nåkka... man må jo på en måte vær enda mer tilstede med ungan da... bruke en del ASK-bilda, det kan jo vær en måte at dæm får vis ka dæm ønske i hverfall, kor dæm like å fær på tur, sjå tilbake på bilda fra turen så kanskje du ser litt kor e dæm ivirig eller ka dæm har fokus på, bruk anna verktøy da enn bare det verbale»

Det kom frem at det finnes måter å invitere toddleren til å vise eller fortelle hva de ønsker, og dermed gi dem mulighet til å være med i utformingen av turen på forhånd også. Sitatet over kan tyde på at informantene har hatt mye fokus på hvordan de kan gi dem mulighet til å være med i planleggingen og få medvirke for å skape sin egen tur. Igjen kommer dette med barnesyntet opp, da informantene påpeker at det er viktig å la barnet medvirke ut fra sine evner.

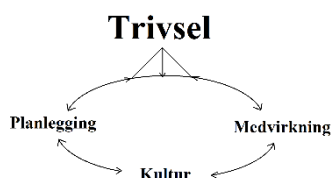
KAPITTEL 5. – OPPSUMMERING

Gjennom dette forskningsprosjektet har jeg forsøkt å finne ut hvilke faktorer pedagoger anser som grunnleggende for toddlerens trivsel på tur i barnehagen. Prosjektet har vært inspirert av en fenomenologisk tilnærming. Det vil si at jeg har forsøkt å finne ut hvilke erfaringer informantene har med fenomenet *toddlerens trivsel på tur*, og hvilke faktorer **informantene** anser som grunnleggende for å bidra til dette.

Datainnsamlingen i form av intervju, ble gjort i samarbeid med en medstudent som også skulle skrive om toddleren på tur, med fokus på medvirkning. Vi planla og gjennomførte innsamlingen sammen, i tillegg satte vi i gang med analysen av datamaterialet sammen. Da vi kom til sammenfatning av datamaterialet, gikk vi over til å jobbe hver for oss, da dette ble naturlig ut fra at vi hadde litt ulikt fokus i våre problemstillinger.

Datamaterialet kommer fra intervju med tre informanter ved småbarnsavdelinger i tre ulike barnehager, hvorav alle har utdanning som barnehagelær.

Gjennom analyse av datamaterialet kom det frem flere faktorer som informantene mente hadde en innvirkning på toddlerens trivsel på tur. Herunder kultur, planlegging og medvirkning. Disse faktorene var sammensatt av flere underkategorier som forklarer faktoren mer i dybden. Dette gikk blant annet ut på barnesyn, turglede, tilrettelegging, ressurser og samarbeid, forståelse av medvirkning og hvordan medvirkning fungerer.

Faktorene som dukket opp i analysen av datamaterialet er sammensatte faktorer, som er avhengig av hverandre for å bidra til toddlerens trivsel på tur. De henger sammen og har en gjensidig påvirkning på hverandre. Som illustrert i figur 1.

Figur 1. Modell over sentrale temaer i intervju

5.1 Konklusjon

Forståelsen av fenomenet toddlerens trivsel på tur kan anses å være både enkelt og komplekst. Dette i form av at faktorene bør være til stede for å kunne skape trivsel, noe som i utgangspunktet høres enkelt ut. Samtidig er disse faktorene så sammenflettet at det kan være utfordrende å forklare hvordan de henger sammen.

Analysen av datamaterialet kan tyde på at for å få til trivsel må man legge til grunn planlegging, kultur og medvirkning som faktorer. Som utgangspunkt må man være klar

over ens egen holdning til det å dra på tur, da man vil kunne smitte ens egne holdninger og verdier over til barna. For å kunne være en god rollemodell på tur og skape turglede og trivsel hos toddlerne, kan det derfor være viktig å ha turglede og trives selv. Videre kan denne forståelsen av toddlerens trivsel på tur bety at man må ha en kultur som planlegger for medvirkning, men også bruke medvirkning som en måte å planlegge på. Dette innebærer at man planlegger for det uforutsette på turen, for da å skape rom for at barna kan få skape sin tur ut fra hva som fanger deres oppmerksomhet der og da. Dersom personalet klarer å lage rom for at barna kan få være i nuet, i det de engasjeres av, vil dette kunne bidra til at toddlerne trives på turen. For å få til dette kan det være lurt å tenke over hvordan man ser på barn og barndom. For å kunne benytte seg av medvirkning, og for å kunne tilrettelegge planen ut fra medvirkning, må man ha et syn på barn som subjekter og som medskapere. Dette betyr at man må ha et respektfullt syn på barn som utgangspunkt for å få til dette, samtidig som man må skape gode, trygge, respekt- og tillitsfulle relasjoner med barna som skal trives på tur. Man må kjenne toddlerne, slik at man klarer å fange opp deres meninger. Dette kan også være et godt grunnlag for at barna skal føle på en trygghet til å uttrykke sine meninger, og stole på at de vil bli sett og hørt, og dermed forsøke å ytre sine meninger. Som igjen kan bidra til at barna opplever en anerkjennelse som kan bidra til at de trives. Toddleren som føler seg sett og hørt, og som får være i nuet sammen med andre kom frem som et tegn på trivsel. For å bidra til dette må pedagogen for det første forstå at det er barnas tur. Videre må pedagogen bruke sin faglighet til å gjøre en skjønnsmessig vurdering for når en må vike unna en plan eller et mål, og bruke det toddlerne interesserer seg for som grunnlag for pedagogisk virksomhet på tur med toddlerne.

5.2 Forslag til videre forskning

Dette forskningsprosjektet er en del av en bacheloroppgave, og er dermed liten i utvalgsstørrelse. Dette kan bety at funnene i dette prosjektet ikke nødvendigvis vil være lik i alle andre barnehager. Det kunne derfor ha vært spennende å gjøre en større undersøkelse av fenomenet, hvor man kunne ha brukt flere informanter fra flere barnehager.

Et annet aspekt er dette med ressurser. Informantene i prosjektet var tydelige på at det var viktig med nok voksne, for å sikre trygghet og trivsel for toddlerne. Det kunne ha vært spennende å se hvordan det ville ha påvirket trivselen, dersom bemanningsnormen hadde økt og man hadde hatt flere voksne til å følge opp det som skjedde underveis på tur.

REFERANSER

- Amundsen, H. (2018). Dannelsens topologi. I V. Glaser, K. H. Moen, S. Mørreaunet, & F. Søbstad (Red.), *Barnehagens grunnsteiner - Formålet med barnehagen* (2. utg., s. 120-134). Universitetsforlaget.
- Bae, B. (2009). Å se barn som subjekter - noen konsekvenser for oppvekstarbeid. I S. Mørreaunet, V. Glaser, O. Lillemyr, & K. Moen (Red.), *Inspirasjon og kvalitet i praksis: med hjerte for barnehagefeltet* (s. 18-39). Pedagogisk forum.
- Bae, B., Eide, B., & Winger, N. (2006). *Temahefte: Om barns medvirkning*. Kunnskapsdepartementet.
https://www.spireoggro.no/media/barns_medvirkning.pdf
- Barnehageloven. (2005). *Lov om barnehager LOV-2005-06-17-64*. Lovdata.
Lov om barnehager LOV-2005-06-17-64:
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>
- Bjørngen, K. (2018). Bevegelsesglede - i et barneperspektiv. I V. Glaser, K. Moen, S. Mørreaunet, & F. Søbstad (Red.), *Barnehagens grunnsteiner - Formålet med barnehagen* (2. utg., s. 250-259). Universitetsforlaget.
- Bowlby, J. (2015). Attachment Theory, Separation Anxiety and Mourning. I S. Arieti (Red.), *American Handbook of Psychiatry: Volume 6* (ebook. utg., s. 1-52). International Psychotherapy Institute.
- Brinkmann, S., & Kvale, S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju* (3. utg.). Gyldendal akademisk.
- Christoffersen, L., Johannessen, A., & Tufte, P. (2021). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* (6. utg.). Abstrakt forlag.
- Dalland, O. (2020). *Metode og oppgaveskriving* (7. utg.). Gyldendal.
- Drugli, M. (2018a). Emosjonell utvikling og tilknytning. I V. Glaser, I. Størksen, & M. Drugli (Red.), *Utvikling, lek og læring i barnehagen - Forskning og praksis* (2. utg., s. 49-78). Fagbokforlaget.
- Drugli, M. (2018b). Å møte barn med tillit og respekt gjennom å "se" hele barnet. I F. Søbstad, V. Glaser, K. Moen, & S. Mørreaunet (Red.), *Barnehagens grunnsteiner - Formålet med barnehagen* (2. utg., s. 230-238). Universitetsforlaget.

- Fjørtoft, I. (2013). Barn og bevegelse: Læring gjennom landskap. I E. B. Sandseter, T. L. Hagen, & T. Moser (Red.), *Barnas Barnehage 3: Kroppslighet i barnehagen - Pedagogisk arbeid med kropp, bevegelse og helse* (2. utg., s. 181-193). Gyldendal Akademisk.
- FNs Barnekonvensjon . (1989). *FNs Konvensjon om barnets rettigheter* (1989-11-20): https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/bfd/bro/2004/0004/ddd/pdfv/178931-fns_barnekonvensjon.pdf
- Gibson, J. (2014). The Theory of Affordances. I J. Giesking, W. Mangold, C. Katz, S. Low, & S. Saegert (Red.), *The People, Place, and Space Reader* (ss. 56-60).
- Glaser, V. (2018). Barns behov - forstått og definert av hvem? I V. Glaser, K. Moen, S. Mørreaunet, & F. Søbstad (Red.), *Barnehagens grunnsteiner- Formålet med barnehagen* (2. utg., s. 49-57). Universitetsforlaget.
- Greve, A. (2018). Barns vennskap og jevnaldningsprosesser. I V. Glaser, I. Størksen, M. Drugli, & M. Drugl (Red.), *Utvikling, lek og læring i barnehagen - Forskning og praksis* (2. utg., s. 383-400). Fagbokforlaget.
- Gunnestad, A. (2019). *Didaktikk for barnehagelærere: En innføring* (2. utg.). Universitetsforlaget.
- Haga, M. (2015). Allsidig bevegelseserfaring, fysisk utfoldelse og bevegelsesglede. I *Barnas Barnehage 3: Kroppslighet i barnehagen - Pedagogisk arbeid med kropp, bevegelse og helse* (E. Sandseter, T. Hagen, & T. Moser, Overs., 2. utg., s. 242-270). Gyldendal Akademisk AS.
- Hagen, T. (2013). Bevegelseslek i natur og barnehagens nærmiljø. I E. Sandseter, T. Hagen, & T. Moser (Red.), *Barnas barnehage 3: Kroppslighet i barnehagen - Pedagogisk arbeid med kropp, bevegelse og helse* (2. utg., s. 352-360). Gyldendal akademisk AS.
- Hagen, T., & Lysklett, O. (2013). Småbarn i uterommet. I *Småbarnspedagogikk: Fenomenologiske og estetiske tilnærminger* (2. utg., s. 142-157). Cappelen Damm Akademisk.
- Haugen, S. (2013). Barnehagen - arena for små barns opplevelse av mestring og glede over livet. I S. Haugen, G. Løkken, & M. Røthle (Red.), *Småbarnspedagogikk:*

- Fenomenologiske og estetiske tilnærminger* (2. utg., s. 49-68). Cappelen Damm Akademisk.
- Hennum, B., & Østrem, S. (2016). *Barnehagelæreren som profesjonsutøver*. Cappelen Damm Akademisk .
- Hilmo, I., Holter, K., Lea, A., & Synnes, K. (2017). *Forskerfrøboka* (2. utg.). (G. Langholm, Red.) Fagbokforlaget.
- Kalkman, K. (2018). Inkludering av nyankomne barn i barnehagen. I V. Glaser, K. Moen, & S. Mørreaunet (Red.), *Barnehagens grunnsteiner - Formålet med barnehagen* (2. utg., s. 180-189). Universitetsforlaget.
- Kanstad, M. (2018). Gjensidighet i tillit og respekt. I V. Glaser, K. Moen, S. Mørreaunet, & F. Søbstad (Red.), *Barnehagens grunnsteiner - Formålet med barnehagen* (s. 218-228). Universitetsforlaget.
- Kristiansen, T. (2018). Medvirkning - uendelig vanskelig, fantastisk enkelt! I V. Glaser, K. Moen, S. Mørreaunet, & F. Søbstad (Red.), *Barnehagens grunnsteiner - Formålet med barnehagen* (2. utg., s. 206-216). Universitetsforlaget.
- Krogstad, A. (2013). De yngste barnas språk. I S. Haugen, G. Løkken, & M. Röhle (Red.), *Småbarnspedagogikk: Fenomenologiske og estetiske tilnærminger* (2. utg., s. 102-116). Cappelen Damm Akademisk.
- Laevers, F. (2005). The curriculum as means to raise the quality of early childhood education. *European Early Childhood Education Research Journal*, s. 17-29. doi: 10.1080/13502930585209531
- Lillemyr, O., & Søbstad, F. (1993). *Didaktisk tenkning i barnehagen*. Tano.
- Lundhaug, T., & Neergaard, H. (2013). *Friluftsliv og uteliv i barnehagen*. Cappelen Damm Akademisk.
- Lysklett, O. B. (2013). *Ute hele uka - Natur- og friluftsbarnhagen*. Universitetsforlaget.
- Løkken, G. (2004). *Toddlerkultur: Om ett- og toåringers sosiale omgang i barnehagen*. Cappelen Akademisk Forlag.

- Løkken, G. (2013). Toddleren som kroppssubjekt. I S. Haugen, G. Løkken, & M. Røthle (Red.), *Småbarnspedagogikk: Fenomenologiske og estetiske tilnærminger* (2. utg., s. 31-44). Cappelen Damm Akademisk.
- Meld. St. 18. (2015-2016). *Friluftsliv - Natur som kilde til helse og livskvalitet*. Klima- og miljødepartementet.
<https://www.regjeringen.no/contentassets/9147361515a74ec8822c8dac5f43a95a/no/pdfs/stm201520160018000dddpdfs.pdf>
- Moser, T. (2013). Barns kroppslighet som en del av barnehagens helhetlige dannelsesprosjekt. I E. Sandseter, T. Hagen, & T. Moser (Red.), *Barnas barnehage 3: Kroppslighet i barnehagen - Pedagogisk arbeid med kropp, bevegelse og helse* (2. utg., s. 22-40). Gyldendal Akademisk.
- Nes, R. (2018). Lykke som ressursbygger. I V. Glaser, I. Størksen, & M. B. Drugli (Red.), *Utvikling, lek og læring i barnehagen - Forskning og praksis* (M. Drugli, Overs., 2. utg., s. 369-382). Fagbokforlaget.
- Nilssen, V. (2012). *Analyse i kvalitative studier: Den skrivende forskeren*. Universitetsforlaget .
- Sando, O., & Lysklett, O. (2012). Småbarn i naturbarnehager om vinteren. (I. Pareliussen, B. Moen, A. Reinertsen, & T. Solhaug, Red.) *FoU i praksis* .
- Sandseter, E. B. (2013). Det opplevelses- og spenningssøkende barnet. I E. Sandseter, T. Hagen, & T. Moser (Red.), *Barnas barnehage 3: Kroppslighet i barnehagen - Pedagogisk arbeid med kropp, bevegelse og helse* (2. utg., s. 53-62). Gyldendal Akademisk.
- Seland, M. (2018). Individet og fellesskapet. I V. Glaser , K. Moen, S. Mørreaunet, & F. Søbstad (Red.), *Barnehagens grunnsteiner - Formålet med barnehagen* (2. utg., s. 271-283). Universitetsforlaget.
- St. Meld. 40. (1986-87). *Om friluftsliv*. Miljøverndepartementet.
<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Stortingsforhandlinger/Lesevisning/?p=1986-87&paid=3&wid=c&psid=DIVL483&s=True>

- Størksen, I. (2018). Sosial utvikling. I V. Glaser, I. Størksen, & M. Drugli (Red.), *Utvikling, lek og læring i barnehagen - Forskning og praksis* (2. utg., s. 79-106). Fagbokforlaget.
- Sæther, E. (2003). Friluftslivets historie. I T. Bagøien (Red.), *Barn i friluft: Om verdifullt friluftsliv* (2. utg., s. 141-151). Sebu Forlag.
- Søbstad, F. (2018). Trivsel og glede i barnehagen. I V. Glaser, K. Moen, S. Mørreaunet, & F. Søbstad (Red.), *Barnehagens grunnsteiner - Formålet med barnehagen* (2. utg., s. 240-248). Universitetsforlaget.
- Thagaard, T. (2018). *Systematikk og innlevelse: En innføring i kvalitative metoder* (5. utg.). Fagbokforlaget.
- Tholin, K. (2018). Den betydningsfulle omsorgen. I V. Glaser, I. Størksen, & M. B. Drugli (Red.), *Utvikling, lek og læring i barnehagen - forskning og praksis* (2. utg., s. 203-218). Fagbokforlaget.
- Utdanningsdirektoratet. (2017). *Rammeplan for barnehagen - Innhold og Oppgaver*.

VEDLEGG

1. Informasjons- og samtykkeskjema

Vil du delta i forskningsprosjektet «Utepedagogen»?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å finne ut hvilken innvirkning pedagogens holdninger har på småbarns trivsel i ute- og friluftsliv. I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Formålet med prosjektet er å observere barn og voksne ute i barnehagen. Observasjonene vil danne grunnlaget for beskrivelser av lek i barnehagens uteområde og på tur. Jeg vil også gjennomføre intervju for å finne ut om holdningene til pedagogene har en innvirkning på barnas trivsel i ute- og friluftsliv. Jeg går inn i prosjektet her med en antakelse om at holdningene til det å være ute og i aktivitet ute med barn, har mye å si for hvor gode opplevelser barn får ute i barnehagen. Problemstillinga er foreløpig «Hvilken innvirkning kan pedagogens holdninger ha på småbarns trivsel i ute- og friluftsliv?».

Prosjektet er en del av min bacheloroppgave. Opplysningene som hentes inn gjennom prosjektet skal kun brukes i forbindelse med bacheloroppgaven.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Dronning Mauds Minne Høgskole er ansvarlig for prosjektet.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Henvendelsen er sendt ut til personalet ved seks barnehager. Jeg ønsker å få inn nok materiale og kunne sammenligne materialet fra seks barnehager. Dette vil kunne bidra til å sikre validiteten, troverdigheten, påliteligheten og overførbarheten til prosjektet, da det vil være et større og variert utvalg.

Hva innebærer det for deg å delta?

Metoden vil være kvalitativ i form av intervju av pedagogene i barnehagene. Hvor målet vil være å samle inn opplysninger om deres holdninger i aktivitet ute med barna, samt

hvordan de opplever å være ute sammen med barna. Jeg vil ta lydopptak og notater fra intervjuet.

Jeg vil også observere barna og voksne i lek på barnehagens uteområde og på tur. Fokuset gjennom observasjonene vil være hva barna driver med, hva personalet driver med og hvordan innvirkning dette har på barna.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykke tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle opplysninger om deg vil da bli anonymisert. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg. Det vil ikke påvirke din relasjon til barnehagen.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

- Det er kun meg som forsker (Emilie E. Mathisen), en medstudent/medforsker (Vilde Å. Lykke), samt tre veiledere ved DMMH (Mariann Dosest, Olav Bjarne Lysklett og Anna Maria Billing) som har tilgang til materialet
- Materialet skal lagres på låst datamaskin som ingen andre har tilgang på
- Lydopptak vil bli gjort på båndopptaker, og bli slettet så fort prosjektet er avsluttet.
- Deltakerne vil ikke kunne gjenkjennes i publikasjon av prosjektet.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Prosjektet skal etter planen avsluttes 28.04.2023. Etter prosjektets slutt skal alt av personopplysninger (lydopptak) være slettet, det skal ikke oppbevares videre.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg,
- å få rettet personopplysninger om deg,
- få slettet personopplysninger om deg,
- få utlevert en kopi av dine personopplysninger (dataportabilitet), og
- å sende klage til personvernombudet eller Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra Dronning Mauds Minne Høgskole har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Dronning Mauds Minne Høgskole ved Emilie E. Mathisen (95769250), Mariann Doseth (73568342) og Olav Bjarne Lysklett (73805250)
- Vårt personvernombud: John Kenneth Ludvigsen (73805207, jkl@dmmh.no)
- NSD – Norsk senter for forskningsdata AS, på epost (personvernombudet@nsd.no) eller telefon: 55 58 21 17.

Med vennlig hilsen

Prosjektansvarlig

Olav Bjarne Lysklett

Mariann Doseth

(Veiledere)

Emilie E. Mathisen

(Forsker)

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet «*Utepedagogen*» og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i intervju med lydopptak

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet, ca.

28.04.2023

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

2.Intervjuguide

Intervju:

Hvem er du

Hva er din stilling? (barnehagelærer, pedagogisk leder)

Hvor lenge har du jobbet som barnehagelærer/pedagogisk leder?

Hvor tok du din utdanning?

Liker du å være ute på fritiden?

(I så fall, hva er det du setter pris på med å være ute?)

Stilling til tur

Hva er dine første tanker hvis noen sier at dere skal på tur med barnegruppa?

Hva er det som gjør at du opplever det slik?

Hvor ofte er dere på tur, og hvor lenge?

Har du noen erfaringer fra tur med barnegruppa som du ønsker å dele?

(Hvorfor tror du det ble slik?)

Er turen planlagt, eller blir den ofte spontan?

Hvem bestemmer hvor dere skal på tur?

Barns medvirkning på tur

Hva legger du i begrepet medvirkning?

Kan du komme med noen konkrete eksempler på hvordan dere legger til rette for at de yngste barna skal få medvirkning på tur?

Har du opplevd at dere må endre turplanen fordi dere følger opp noe barna har blitt interessert i?

Ser du noen utfordringer i arbeidet med å gi de yngste barna medvirkning på tur?

Reflektere dere i personalet sammen over barnas medvirkning på tur?

Hva tenker du skal til for at de yngste barna får gode opplevelser på tur?

Avrunding (Bare tre spørsmål igjen)

Hvordan synes du dette har vært?

Er det noe mer du ønsker å legge til?

Er det noe du har blitt mer bevisst etter dette intervjuet?

3.Tur- og intervjubeskrivelse

Beskrivelse av tur og intervju

Den første barnehagen vi dro til var natur- og gårdsbarnehagen ute i distriktet. Vi hadde avtalt å komme til de skulle dra på tur på formiddagen. Avdelinga var preget av sykdom i personalet, noe som gjorde at det tok litt lengre tid for de å komme seg ut på tur. Det var 14 barn mellom 1-2 år, samt fire voksne som dro på tur. Barna fikk først leke fritt på uteområdet før de fikk sette seg i vognene. Det var to store turvogner og to var barnas egne vogner (da disse barna enda ikke kunne gå). Da vi kom frem til turmålet fikk barna komme ut av vognene og utforske området. Området var ei åpen og flat gresslette med noen trær og busker spredt rundt omkring. Pedagogene hadde med seg såpebobler, som tydelig var en slager blant barna. Pedagogene forklarte senere at dette var en måte å gi stedet nye muligheter, da dette var et sted de hadde gått til flere ganger før. I løpet av turen stoppet vi opp og så på omgivelsene, barna var spesielt opptatt av biler så pedagogene forsøkte å benevne mest mulig av det barna så og rettet oppmerksomhet mot. Da vi kom tilbake fra turen fikk vi litt tid til å reflektere oss imellom om turen, før vi satte i gang med intervju. Intervjuet ble gjennomført inne på en avdeling. Vi startet med å gå gjennom informasjons- og samtykkeskjema og hvilke rettigheter informantene hadde. Det var kun pedagogene, min medstudent og jeg i rommet. Tonen var avslappet, og intervjuet var preget av latter. Etter vi var ferdige takket vi for oss, og informerte om rettighetene på nytt.

Den andre dagen dro vi til den andre private barnehagen, som ligger i et boligområde. Vi hadde her også avtalt å komme til det tidspunktet de skulle dra på tur. Her lå de også litt på etterskudd ettersom det var mye som foregikk på formiddagen. Vi hjalp til med påklledning og henting av vogner. Barnegruppen bestod av fem barn mellom 1-2 år og det var to voksne som skulle være med på tur. Barna fikk leke litt på uteområdet først, før de kom opp i vognene og vi gikk av sted. Vi gikk en runde rundt i nærområdet. Turen var sterkt preget av at de voksne stoppet opp og ga barna mulighet til å se på ting som dukket opp, alt fra fly til biler og busser som tutet. Turen gikk også ned til en annen barnehage i området hvor vi stoppet opp og barna fikk hilse på de som var ute der. Da vi gikk i retning barnehagen oppdaget barna en huske og ga tydelig uttrykk for at det var interessant. Pedagogen stoppet opp og sa at de kunne få lov til å huske litt. Alle barna fikk komme opp i huska og fikk prøve den sammen. Barna satte i gang med sang som de voksne ble med på. Etter dette gikk barna tilbake til vognene og vi trillet tilbake til barnehagen. Vi satte oss deretter på et kontor og reflekterte litt før intervjuet. Pedagogen kom og vi gikk gjennom informasjon-

og samtykkeskjemaet før vi satte i gang med intervjuet. Intervjuet hadde en uformell tone og var preget av en del latter. Etter intervjuet takket vi for oss og minnet informanten på rettighetene.

Den tredje dagen var vi i den kommunale barnehagen som ligger langs sjøen. Vi hadde også her avtalt å komme på formiddagen, rett før de skulle på tur. Denne avdelinga var preget av sykdom blant barna, derfor var bare fire av barna som skulle være med på tur til stede da vi kom. Etter en liten stund ble det ene barnet hentet grunnet sykdom, og det ble derfor bare tre barn som skulle være med på tur. Barna var mellom 2-3 år. Før turen satte pedagogen seg ned med litt blått stoff og ei lita krukke med to figurer i. Pedagogen fortalte en fortelling om to karakterer på havet som så etter et sjørøverskip. Videre spurte hen barnegruppa om de hadde lyst til å bli med på tur for å se om vi fant sjørøverskipet på havna. Dette var noe barna hadde lyst til, og vi gikk i garderoben for å kle på oss. Med på turen var pedagogen og en student. På denne turen fikk barna gå selv. De hadde turkamerater, så pedagogen holdt to av barna i hendene og studenten holdt det siste barnet. Vi gikk en tur i nærområdet. På veien ned mot havna kom vi til ei bru, barna begynte å snakke om trollet og vi skulle dermed undersøke dette nærmere. Vi trampet på broen og så etter trollet. Videre på turen stoppet vi opp og for å se på store maskiner. Barna fikk også klatre og hoppe nede på havna. På vei tilbake ble ett av barna oppmerksom på et postbil som svingte inn og parkerte bak oss. Barnet og studenten stoppet opp og så på postbilen, og det endte med at postbudet inviterte oss alle bort for å se på bilen. Barna fikk prøve sitte i førersetet og fikk se i lasterommet. Etter vi fikk undersøkt postbilen grundig gikk turen tilbake til barnehagen. Da vi kom tilbake, satte vi oss på et møterom og reflekterte litt før vi satte i gang med intervjuet. Da informanten kom, tok vi en gjennomgang av informasjons- og samtykkeskjema og rettighetene før vi satte i gang med intervjuet. Tonen var avslappet og intervjuet var også her preget av latter. Informanten påpekte hvor heldige vi hadde vært denne dagen fordi vi hadde fått være med på en tur der de fikk til å følge opp alle barnas innspill ettersom de var så få. Etter intervjuet takket vi for oss og minnet informanten om rettighetene.